

Uitvoeringsprogramma digitale veiligheid

Inhoudsopgave

1 Aanleiding	3
2 Digitale veiligheid in Krimpen aan den IJssel	4
3 Afwegingen: belangrijke zaken vooraf	6
4 Interventies	7
5 Integrale samenwerking	13
6 Uitvoering	14
7 Financiën	17
8 Evaluatie	18

1 Aanleiding

In het Integraal Veiligheidsplan 2023-2027 spreekt het college van burgemeester en wethouders haar ambities uit op het gebied van digitale veiligheid. Het college ambieert het volgende:

- Ons digitale huis(werk) is op orde
- We zijn voorbereid op digitale ontwrichting
- Onze inwoners en ondernemers zijn weerbaar

De prioriteit van het college ligt bij een digitaal weerbare gemeente. In dit uitvoeringsprogramma staat deze geprioriteerde aanpak verder uitgewerkt voor de periode 2024-2027.

2 Digitale veiligheid in Krimpen aan den IJssel

Onze samenleving is in sterke mate gedigitaliseerd. Met deze digitalisering krijgen we meer en meer te maken met online criminaliteit. Dit noemen we ook wel delicten met een digitaal component. In 2023 werden 2,3 miljoen Nederlanders getroffen door een vorm van online criminaliteit. De impact op slachtoffers is groot. Mensen en bedrijven lijden financiële schade, maar het tast ook het vertrouwen in elkaar aan. En het beïnvloedt het vertrouwen in de digitale infrastructuur.

Het lijkt erop dat er een verschuiving van traditionele naar digitale criminaliteit plaatsvindt. Uit slachtofferenquêtes blijkt dat Nederlanders tegenwoordig vaker slachtoffer worden van hacken, online oplichting en online fraude dan van fietsen-diefstal. Burgers en bedrijven worden daarnaast van nog veel meer vormen van online criminaliteit slachtoffer. Dit gaat van malware of ransomware tot phishing, cyberstalking en cyberdreiging. Om de verhoudingen in percentages uit te drukken: 42% van het aantal criminaliteitsslachtoffers in Nederland komt door online criminaliteit en 58% door traditionele criminaliteit.

Uit cijfers van de Veiligheidsmonitor (2023) blijkt dat het slachtofferschap van online criminaliteit varieert naar leeftijd. Dit is hetzelfde als bij de traditionele criminaliteit. Het beeld is dat jongeren vaker slachtoffer zijn dan ouderen. In 2023 is 18% van de 15- tot 25-jarigen slachtoffer geweest van online criminaliteit. Van de 65-plussers is dit 11%. Van de verschillende vormen van online criminaliteit, komen aankoopfraude en hacken het meest voor. Van alle slachtoffers van online criminaliteit deed 17% aangifte bij de politie.

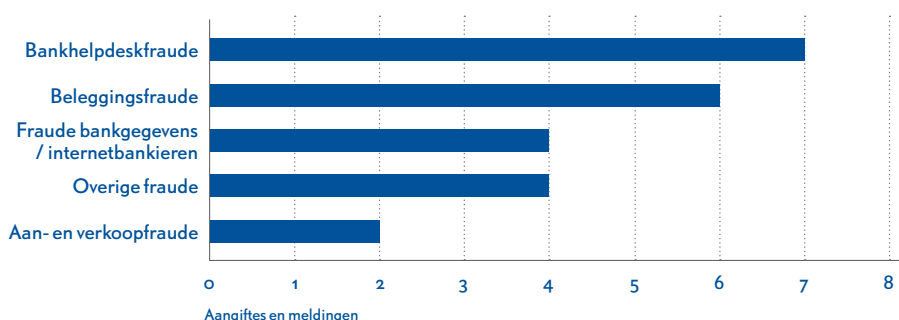
In het Gezamenlijk Veiligheidsbeeld van de eenheid Rotterdam zijn in 2024 in het eerste halfjaar 54 gevallen geregistreerd van gedigitaliseerde criminaliteit. Deze cijfers zijn afkomstig uit de politieregistratie, relatiebeheer Burgernet, Stichting Halt, Enver en Jeugdteams Zuid-Holland Zuid, de Zorg- en Veiligheids-huizen en het RIEC. Ten opzichte van 2023, waarin 34 gevallen geregistreerd werden, is dit een toename van 53%.

De politiecijfers laten zien dat de meest voorkomende vorm van online criminaliteit in Krimpen aan den IJssel bankhelpdeskfraude is. Bij bankhelpdeskfraude doen oplichters zich voor als medewerker van een bank. Hierna volgen incidenten van beleggingsfraude en fraude met bankgegevens/internetbankieren. In totaal is het schadebedrag van het eerste halfjaar van 2024 €398.316.

Inwoners van Krimpen aan den IJssel van 65 jaar en ouder zijn met 5 registraties de groep die het meest slachtoffer is geworden van online criminaliteit. Daarna volgen de leeftijdscategorieën 25 tot en met 29 jaar en 35 tot en met 39 jaar met beiden 3 registraties.

Bij de politiecijfers moet een disclaimer gegeven worden. Het is namelijk onduidelijk hoeveel registraties van online criminaliteit er werkelijk zijn. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat de politie niet alles onder de juiste noemer registreert in de systemen. Daarnaast doen maar weinig slachtoffers aangifte van online criminaliteit bij de politie. In 2023 was dit slechts 17% van alle slachtoffers. De aantallen voor gedigitaliseerde criminaliteit liggen dus vermoedelijk in de werkelijkheid (veel) hoger.

5 meest voorkomende vormen van criminaliteit in Krimpen aan den IJssel
(01-01-2024 t/m 31-7-2024)

Bron: Politie

Slachtoffers van online criminaliteit woonachtig in Krimpen aan den IJssel
(01-01-2024 t/m 31-7-2024)

Leeftijdscategorie	Aantal	Totaal	Gemiddeld	Mediaan	Maximum
12 t/m 17 jaar	2	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
25 t/m 29 jaar	3	€ 509	€ 169,67	€ 254,50	€ 453
30 t/m 34 jaar	1	€ 2614	€ 2614	€ 2614	€ 2614
35 t/m 39 jaar	3	€ 910	€ 303,33	€ 641	€ 641
45 t/m 49 jaar	1	€ 1230	€ 1230	€ 1230	€ 1230
50 t/m 54 jaar	1	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
65 jaar of ouder	5	€ 4598	€ 919,60	€ 250	€ 4000

Bron: Politie

3 Afwegingen: belangrijke zaken vooraf

De gemeente Krimpen aan den IJssel geeft prioriteit aan een digitaal weerbare gemeente. In de periode van 2018 tot 2022 zijn wij hiermee gestart. Zo voerden wij een project cyberweerbaarheid midden- en kleinbedrijf (MKB) uit. Ook organiseerden we met de politie en het Seniorenplatform diverse bijeenkomsten 'senioren en veiligheid'. En is het preventieprogramma HackShield ingezet voor leerlingen in het basisonderwijs. HackShield is een spel die kinderen tussen de 8 en 12 jaar oud weerbaar maakt tegen cybercriminaliteit.

We intensiveren en borgen onze aanpak digitale veiligheid. Onze ambities voor deze structurele inzet werken we uit in dit uitvoeringsprogramma. We zetten ons in om te voorkomen dat inwoners, bedrijven en organisaties slachtoffer worden van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. Ook zorgen wij ervoor dat de informatiebeveiliging van de gemeente op orde is. En dat wij goed voorbereid zijn op cybercrises en online aangejaagde ordeverstoringen.

Om deze doelen te bereiken, zetten wij in op voorlichting en preventie. Op deze manier vergroten wij de kennis van onze medewerkers, inwoners en ondernemers. En kunnen wij digitale criminaliteit voorkomen.

Wij werken de interventies uit aan de hand van de 4 routes die het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) voorstelt:

1. Eigen huis op orde
2. Cyberincidenten en -crises
3. Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit
4. Online aangejaagde ordeverstoringen

Binnen deze 4 interventies wordt onderscheid gemaakt tussen doelgroepen. Voor de verschillende doelgroepen zijn namelijk verschillende aanpakken nodig.

Het uitvoeringsprogramma Digitale Veiligheid vraagt om structureel onderhoud. Hiervoor is een coördinerende rol nodig. Deze coördinerende rol wordt belegd bij de beleidsmedewerker met de portefeuille digitale veiligheid. Het is belangrijk dat de inzet op digitale veiligheid continu gemonitord wordt.

4 Interventies

Route 1: Eigen huis op orde

De GR IJsselgemeenten is verantwoordelijk voor het beheer van informatie-beveiligingsincidenten voor de gemeente Krimpen aan den IJssel. Voor onze dienstverlening zijn wij als gemeente afhankelijk van goed werkende ICT-voorzieningen. De Chief Information Security Officer (CISO) adviseert en ondersteunt de directie. Bijvoorbeeld bij het adequaat inrichten van de systemen volgens de bestaande normen en wet- en regelgeving. De CISO is ook verantwoordelijk voor de weerbaarheid van onze medewerkers. Daarom houden wij goed contact met de CISO en zorgen voor korte lijnen.

Wij gaan verder met ons digitale huiswerk. De CISO is continu bezig om de interne organisatie alert te houden van de nieuwste ontwikkelingen en risico's. Dat gebeurt onder andere door het plaatsen van berichten op ons intranet. En met een doorlopende phishing campagne via Outlook. Deze aanpak zetten we door.

Wij slaan de handen ineen met de CISO tijdens de cybersecuritymaand in oktober:

Cybersecuritymaand

Elk jaar in oktober is het de cybersecuritymaand. In deze maand vraagt Alert Online samen met haar partners aandacht voor bewustwording rondom online veiligheid. Ook stimuleren zij cybersecure gedrag. In deze maand vragen wij samen met de CISO van de IJsselgemeenten (extra) aandacht voor de digitale weerbaarheid van de interne organisatie.

Gemeentelijk handelingskader online onderzoek

Bij de handhaving van de openbare orde staan gemeenten steeds vaker voor een lastige opgave. De verwevenheid tussen de digitale en fysieke wereld wordt steeds groter. Zo kan een verstoring van de openbare orde in de fysieke wereld zijn oorsprong hebben in de digitale wereld.

Voor gemeenten ontbreken duidelijke kaders hoe online onderzoek kan worden gedaan in publiek toegankelijke bronnen. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft een handreiking voor gemeenten ontwikkeld. Deze handreiking gaat over online onderzoek bij het handhaven van de openbare orde. We zetten de adviezen in deze handreiking om in een gemeentelijk handelingskader.

Route 2: Cyberincidenten en -crises

Gemeenten zijn in hoge mate afhankelijk van digitale systemen. Als deze systemen uitvallen of aangevallen worden, heeft dit grote gevolgen voor de dienstverlening aan inwoners en de interne bedrijfsvoering.

In 2023 zijn gemeenten van alle sectoren het hardst geraakt door cyberincidenten. In 2023 was er sprake van 37 geregistreerde incidenten. Het aantal incidenten neemt daarnaast toe en deze incidenten worden complexer. De cyberincidenten kunnen impact hebben op de samenleving en kunnen zelfs uitmonden in een cybercrisis. Het is dus belangrijk dat gemeenten zich voorbereiden op cyberincidenten en -crises waarbij zij zelf het slachtoffer zijn.

Project 'Voorbereid op cyberincidenten'

We starten samen met de CISO en de beleidsadviseur crisisbeheersing het project 'Voorbereid op cyberincidenten'. Om zo de interne organisatie voor te bereiden op mogelijke cyberincidenten, De fysieke crisisbeheersing is op orde, maar voor de digitale crisisbeheersing zijn nog geen werkprocessen vastgelegd. In hoeverre weet de interne organisaties te handelen als er sprake is van een cyberincident? Of als de systemen uitvallen? Voor elk team schrijven we een aangepast scenario en vragen wij de teams op basis hiervan een cybercontinuïteitsplan op te stellen. Hierdoor is elk team voorbereid op eventuele cyberincidenten.

Op basis van de cybercontinuïteitsplannen van de teams, organiseren wij een bestuurlijke cybercrisisoefening. Dit doen we in samenwerking met de CISO, de beleidsadviseur crisisbeheersing en de Veiligheidsalliantie Rotterdam (VAR).

Route 3: Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit

Digitale criminaliteit neemt in ernst en omvang toe. Wij geven prioriteit aan een digitaal weerbare gemeente. We zetten ons in om te voorkomen dat inwoners, bedrijven en organisaties slachtoffer worden van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. We leggen hierbij de focus op preventieve maatregelen.

☉ **Doelgroep: Jongeren**

Kletspot

De VeiligheidsAlliantie regio Rotterdam heeft een overzicht opgesteld met documentaires en series die geschikt zijn om op scholen of bij jongerenwerk te tonen. Wij schrijven een aanbevelingsbrief aan de middelbare scholen en naar onze jongerenwerkorganisaties en bevelen deze documentaires en series aan.

Op basis van deze documentaires en series maken we een kletsplot. Deze kletsplot bevat kaartjes met vragen over de documentaires/series en over digitale veiligheid in het algemeen. Wij verspreiden de kletsplots over onze scholen en bij Jongerenwerk. Ook publiceren we de vragen uit de kletsplot op de gemeentelijke website. Zo kan de rest van Krimpen hier ook gebruik van maken.

Mediamatties (10 tot 12 jaar)

Mediamatties is een quiz over mediagebruik die ouders samen met hun kinderen kunnen spelen. Deze quiz is speciaal gemaakt voor kinderen tussen de 10 en 12 jaar en hun (groot)ouders. De quiz creëert situaties waarbij zowel de ouder als het kind naar elkaar luisteren. Dit helpt het gesprek over gamen, sociale media en internet op gang te brengen.

Wij brengen deze gratis tool onder de aandacht bij de basis- en middelbare scholen. De scholen kunnen dit met de ouders communiceren. Op deze manier stimuleren wij ouders om met behulp van dit spel in gesprek te gaan met hun kinderen over digitale veiligheid. We trekken hierbij samen op met jongerenwerk. De ambitie van jongerenwerk is om een ouderavond te organiseren. Hierbij kunnen we als gemeente aansluiten en deze interventie ook bespreken.

Preventielessen basis- en middelbare scholen (jongeren 10 tot 14 jaar)

Basis- en middelbare scholen kiezen zelf welke preventielessen zij inzetten. Wij brengen de preventielessen over digitale veiligheid jaarlijks onder de aandacht bij de scholen en bevelen deze aan.

Gamen met de politie (jongeren 12 tot 25 jaar)

De politie kan op een laagdrempelige manier in contact komen met jongeren door met hen te gamen. Op deze manier kan de politie met de jongeren het gesprek aangaan over digitale veiligheid. De PlayStation in Jongerencentrum De Tuyter kan hiervoor gebruikt worden.

Campagnes

We sluiten aan bij de campagnes van de Rijksoverheid 'Laat je niet interneppen' en 'Dubbel beveiligd is dubbel zo veilig' van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Wij brengen campagnemateriaal onder de aandacht bij jongeren op social media, maar ook via lokale sportverenigingen en scholen.

De campagne van de Rijksoverheid 'Laat je niet interneppen' is gericht op het herkennen en voorkomen van online criminaliteit. Deze meerjarige campagne roept mensen op om goed de afzender van online berichten te checken. 'Dubbel beveiligd is dubbel zo veilig' is een campagne die mensen helpt om hun e-mail- en social media-accounts beter te beschermen. Wij gebruiken het campagnemateriaal op themadagen die met deze onderwerpen te maken hebben. Bijvoorbeeld op Safer Internet Day (6 februari), Wereld Wachtwoord Dag (1 mei) en Social Media Dag (30 juni).

⦿ **Doelgroep: senioren**

Film 'Echt of Nep' (VAR)

In april 2024 heeft de politie samen met de Rabobank een presentatie over digitale veiligheid verzorgd in ontmoetingscentrum De Tuyter. Tijdens deze presentatie is de film 'Echt of Nep' van de Veiligheidsalliantie Rotterdam (VAR) getoond aan senioren. Vervolgens ging de politie in gesprek met de aanwezigen. Deze bijeenkomst herhalen we jaarlijks in samenwerking met de politie en de Rabobank.

Campagne 'babbeltrucs'

Voor de doelgroep senioren start de gemeente in samenwerking met team Handhaving en KrimpenWijzer de campagne 'babbeltrucs'. Veel senioren in Krimpen aan den IJssel zijn slachtoffer van babbeltrucs. Ook digitaal worden ouderen slachtoffer van babbeltrucs. De campagne is gestart in april 2024 en loopt door tot en met september 2024. Deze campagne herhalen we eens in de 2 jaar.

Bordspel 'Weerbaar op het web'

'Weerbaar op het web' is een fysiek bordspel. Dit spel is afgestemd op mensen met een achterstand in basisvaardigheden op het gebied van lezen, schrijven en digitale vaardigheden. Met dit spel leert de speler bijvoorbeeld (gevaarlijke) e-mails, websites en bijlagen te herkennen. Dit spel wordt gratis opgevraagd bij de VAR. We zoeken hierbij naar een samenwerking met bijvoorbeeld de bibliotheek, ouderenbonden en woonzorginstellingen. Wij sluiten samen met de politie en Team Handhaving aan bij evenementen en bijeenkomsten die al georganiseerd worden voor de doelgroep.

Gebruik van gedrukte media: De Klinker en Het Kontakt

Wij plaatsen met regelmaat artikelen over digitale veiligheid in De Klinker (het gemeentemagazine dat 4 keer per jaar uitkomt) en in Het Kontakt (de wekelijkse, lokale krant). Zo informeren we de oudere doelgroep met bekende en vertrouwde gedrukte media. Op deze manier proberen we zoveel mogelijk mensen uit de doelgroep te bereiken.

◎ **Doelgroep: ondernemers**

Deelname regionaal cybernetwerk

Het Platform Veilig Ondernemen (PVO) regio Rotterdam wil met een aantal gemeenten en private partijen een netwerk opzetten. Om zo informatie uit te wisselen, de lokale trends in de gaten te houden en awareness-trainingen te volgen. Vanuit de gemeente Krimpen aan den IJssel is aangegeven dat hier interesse voor is. Dit netwerk moet nog opgezet worden: het initiatief ligt in dit geval bij het PVO.

Cybercrime avond

Samen met het PVO organiseren we een 'cybercrime avond' voor ondernemers. Op deze avond geeft een IT-expert waardevolle inzichten en praktische tips om de digitale veiligheid van ondernemers te waarborgen. We organiseren dit samen met het PVO regio Rotterdam en de bedrijfscontactfunctionaris.

Misdaadmix

Dit is een evenement voor ondernemers waarbij de thema's digitale weerbaarheid en ondermijning aan bod komen. Deze misdaadmix volgt de ondermijningsdag op, die is georganiseerd in november 2023. In samenwerking met het PVO regio Rotterdam, de procesregisseur Ondermijning, de bedrijfscontactfunctionaris en de Ondernemerskring Krimpen (OKK) organiseren we dit evenement.

◎ **Overige interventies**

Themadagen- en weken

We besteden tijdens themadagen- en weken extra aandacht aan de onderwerpen die met digitale veiligheid of met één van de doelgroepen te maken hebben. Deze themadagen- en weken zijn initiatieven van andere maatschappelijke organisaties. Op deze themadagen plaatsen wij een kort artikel op de website van de gemeente. En besteden we aandacht aan het onderwerp via onze sociale media-kanalen. Op deze manier creëren we bewustwording op het gebied van digitale veiligheid.

In de themaweken besteden wij extra aandacht aan het thema digitale veiligheid. We vullen dit samen in met onze partners. Zo schrijven wij artikelen over de thema's, organiseren wij een activiteit of evenement of sturen wij brieven over het desbetreffende onderwerp. De themaweken die we aanhouden, zijn:

- Cybersecurity maand (oktober)
- Week van de Veiligheid (oktober)
- Week van de Mediawijsheid (november)

Flyer digitale veiligheid

Wij ontwikkelen een flyer over het thema digitale veiligheid. Deze flyers verspreiden wij onder alle doelgroepen op verschillende locaties.

Aansluiten bij bestaande interventies

We proberen ingang te vinden bij interventies die al uitgevoerd worden. Maar ook bij evenementen die al georganiseerd worden door collega's, partners en inwoners. Hier sluiten we samen met politie en Team Handhaving aan om inwoners en ondernemers voor te lichten over het onderwerp digitale veiligheid. Denk hierbij aan bijeenkomsten die georganiseerd worden door de bibliotheek, vergaderingen van de Ondernemerskring Krimpen en avonden in het jongerencentrum.

Up-to-date blijven ontwikkelingen

Het is belangrijk dat de beleidsmedewerker met de portefeuille digitale veiligheid op de hoogte blijft van de ontwikkelingen op het gebied van digitale veiligheid. Dit kan door het bezoeken van congressen, het beluisteren van podcasts en door het nauw contact houden met de politie en andere gemeenten. De beleidsmedewerker digitale veiligheid is aangesloten bij het Digital Trust Center (DTC). Om zo op de hoogte te blijven van de recente ontwikkelingen rond digitale veiligheid.

Route 4: Online aangejaagde ordeverstoringen

Ordeverstoring begint steeds vaker online. Via sociale media worden oproepen gedaan met het doel om mensen snel te mobiliseren om de openbare orde te verstoren. Eén uitspraak kan uitgroeien tot een serieus probleem in de fysieke wereld. Hoe kunnen we hier als gemeente effectief mee omgaan?

Vorbereiding

De meeste gemeenten worden overvallen door een online aangejaagde ordeverstoring. Het is belangrijk om hier vooraf al goed over na te denken. Een goede organisatorische voorbereiding draagt bij aan een effectieve respons op een online aangejaagde ordeverstoring. We stellen werkprocessen op. Denk hierbij aan een escalatieladder of een gedetailleerd incidentresponsplan.

CCV Tool Online aangejaagde ordeverstoringen

Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) heeft een tool ontwikkeld waarmee gemeenten snel en effectief kunnen handelen bij online aangejaagde ordeverstoringen. Met deze tool is het mogelijk om interventies te selecteren op basis van de fase waarin de eventuele online aangejaagde ordeverstoring zich bevindt. We passen deze tool toe en verdiepen ons in de mogelijke interventies.

Contact met de online wijkagent

Een online, digitaal wijkagent volgt wat mensen bezighoudt op social media, in de lokale en regionale online media, en op internetfora. De digitaal wijkagent weet wat er online speelt en kan signalen van mogelijke ordeverstoringen monitoren. Wij onderhouden goed contact met de digitaal wijkagent.

5 Integrale samenwerking

Cybercriminaliteit kent veel verschijningsvormen en ontwikkelt zich continu. Daardoor is een standaard aanpak niet mogelijk. De bestrijding vraagt om een integrale en systematische aanpak. We werken daarom samen met verschillende interne en externe partners. We organiseren halfjaarlijks een werkgroep waarbij vertegenwoordigers van de volgende organisaties aansluiten:

- Jongerenwerk
- KrimpenWijzer
- SeniorenPlatform
- Politie basisteam IJsselland
- Platform Veilig Ondernemen (PVO) regio Rotterdam
- Bibliotheek aan den IJssel
- Team ICT IJsselgemeenten
- Team Veiligheid en Team Handhaving gemeente Krimpen aan den IJssel
- Team Communicatie gemeente Krimpen aan den IJssel

In deze werkgroep bespreken we de stand van zaken op het gebied van de doorgevoerde interventies. Ook delen we belangrijke ontwikkelingen op het gebied van digitale veiligheid. En sparren we met elkaar over nieuwe ideeën en interventies.

Naast de werkgroep zoeken we ook de externe samenwerking op met de VeiligheidsAlliantie regio Rotterdam (VAR), het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) en andere gemeenten in de regio.

6 Uitvoering

We hebben een globale planning gemaakt voor de jaren 2024 tot en met 2027.

Globaal uitvoeringsprogramma 2024 tot en met 2027		
Kwartaalindeling	Taak	Datum/ deadline
2024		
Q1 (januari tot en met maart)	Start uitvoeringsprogramma Digitale Veiligheid	
Q2 (april tot en met juni)	Conceptversie uitvoeringsprogramma Digitale Veiligheid	
	Eerste brainstormsessie cybercrisisoefening	
	Film Echt of Nep (senioren)	
	Start campagne babbeltucs (senioren)	
	Wereld Wachtwoord Dag	2 mei 2024
	Social Media Dag	30 juni 2024
Q3 (juli tot en met september)	Definitieve versie uitvoeringsprogramma Digitale Veiligheid	
	Flyer digitale veiligheid	
	Kletsnet (jongeren)	
	Het verkennen van de mogelijkheden om online aangejaagde ordeverstoringen aan te pakken (handelingsprotocol)	
	Word Wide Web Day	1 augustus 2024
Q4 (oktober tot en met december)	Werkgroep bijeenkomst I Digitale Veiligheid	
	Cybersecurity maand – Nieuwsbrief digitale veiligheid ondernemers – Cybercrime avond	oktober 2024
	Week van de Veiligheid – Publicatie gemeentelijke website	7 t/m 12 oktober 2024
	Week van de Mediawijsheid	8 t/m 15 november 2024
	Start uitwerking handelingsprotocol online aangejaagde ordeverstoringen	
	Internationale dag van de ouderen	1 oktober 2024
	Internationale internet dag	29 oktober 2024
	Dag van de ondernemer	17 november 2024
	Cyber Monday	2 december 2024
2025		
Q1 (januari tot en met maart)	Privacy Day	28 januari 2026
	Change your password day	1 februari 2026
	Safer Internet Day	10 februari 2026
	Conceptversie handelingsprotocol online aangejaagde ordeverstoringen	
	Start project 'Voorbereid op cyberincidenten'	

Q2 (april tot en met juni)	Werkgroep bijeenkomst II Digitale Veiligheid	
	Film Echt of Nep (senioren)	
	Wereld Wachtwoord Dag	1 mei 2025
	Social Media Dag	30 juni 2025
Q3 (juli tot en met september)	World Wide Web Day	1 augustus 2025
	Definitieve versie handelingsprotocol online aangejaagde ordeverstoringen	
Q4 (oktober tot en met december)	Cybersecurity maand	oktober 2025
	Werkgroep bijeenkomst III Digitale Veiligheid	
	Week van de Veiligheid – Veiligheidsmagazine – Publicatie gemeentelijke website	oktober 2025
	Week van de Mediawijsheid	8 t/m 15 november 2025
	Internationale dag van de ouderen	1 oktober 2025
	Internationale internet dag	29 oktober 2025
	Dag van de ondernemer	21 november 2025
	Cyber Monday	1 december 2025
2026		
Q1 (januari tot en met maart)	Privacy Day	28 januari 2026
	Change your password day	1 februari 2026
	Safer Internet Day	10 februari 2026
Q2 (april tot en met juni)	Film 'Echt of Nep' (senioren)	
	Werkgroep bijeenkomst IV Digitale Veiligheid	
	Wereld Wachtwoord Dag	7 mei 2026
	Social Media Dag	30 juni 2026
Q3 (juli tot en met september)	Word Wide Web Day	1 augustus 2026

Q4 (oktober tot en met december)	Week van de Veiligheid – Evenement digitale veiligheid ondernemers – Veiligheidsmagazine	oktober 2026
	Week van de Mediawijsheid	8 t/m 15 november 2026
	Internationale dag van de ouderen	1 oktober 2026
	Internationale internet dag	29 oktober 2026
	Dag van de ondernemer	20 november 2026
	Cyber Monday	30 november 2026
	Werkgroep bijeenkomst V Digitale Veiligheid	
2027		
Q1 (januari tot en met maart)	Cybercrisisoefening	
	Privacy Day	28 januari 2027
	Change your password day	1 februari 2027
	Safer Internet Day	9 februari 2027
Q2 (april tot en met juni)	Film Echt of Nep (senioren)	
	Werkgroep bijeenkomst VI Digitale Veiligheid	
	Wereld Wachtwoord Dag	6 mei 2027
	Social Media Dag	30 juni 2027
Q3 (juli tot en met september)	Word Wide Web Day	1 augustus 2027
Q4 (oktober tot en met december)	Week van de Veiligheid – Evenement digitale veiligheid ondernemers – Veiligheidsmagazine	oktober 2027
	Werkgroep bijeenkomst VII Digitale Veiligheid	
	Week van de Mediawijsheid	8 t/m 15 november 2027
	Internationale dag van de ouderen	1 oktober 2027
	Internationale internet dag	29 oktober 2027
	Dag van de ondernemer	19 november 2027
	Cyber Monday	29 november 2027
Doorlopend		
	Gamen met de politie	
	Preventielessen basis- en middelbare scholen	
	Artikelen De Klinker en Het Kontakt	
	Bordspel 'Weerbaar op het web'	

7 Financiën

Door de lagere uitkering van de Rijksoverheid vanuit het gemeentefonds vanaf 2026, komen de begrotingen van gemeenten onder druk te staan. Dit heeft gevolgen voor de budgetten van digitale veiligheid. We financieren interventies voor digitale veiligheid uit bestaande middelen. Om kosten te drukken sluiten we aan bij bestaande interventies en voeren zoveel mogelijk zelf uit.

Daarnaast zoeken we actief naar incidentele of structurele middelen van organisaties waarmee we nauw samenwerken. Bijvoorbeeld van de VAR en van het RIEC. Ook blijven we ons inzetten om in aanmerking te komen voor landelijke subsidies of specifieke uitkeringen.

Budget					
Doel	Interventie(s)	2024	2025	2026	2027
1. We hebben ons eigen digitale huis(werk) op orde	Interne cybersecuritymaand	€500	€500	€500	€500
2. We zijn voorbereid op digitale ontwrichting, incidenten en crises (cybergevolgbestrijding)		-	-	-	-
3. Inwoners en ondernemers zijn weerbaar	Kletsnet jongeren	€200	€200	€200	€200
	Campagne babbeltrots senioren	€500	€500	€500	€500
	Misdaadmix ondernemers	-	€4000	€4000	€4000
	Flyer digitale veiligheid	€500	-	€500	-
	Film Echt of Nep senioren	€500	€500	€500	€500
	Nieuwsbrief ondernemers	€500	€500	€500	€500
	Cybercrimeavond	-	€1000	€1000	€1000
Totaal		€2700	€7200	€7700	€7200

8 Evaluatie

We zetten preventieve interventies in. Het is lastig om aan de hand van cijfers de resultaten hiervan te evalueren. Preventie leidt tot meer bewustwording en dat zorgt ervoor dat inwoners en ondernemers sneller en vaker (digitale) incidenten melden. Hierdoor kunnen de cijfers juist hoger worden. We evalueren daarom het uitvoeringsprogramma digitale veiligheid op proces en effect.

We kijken tijdens de **procesevaluatie** naar de gemaakte kosten, de gewerkte uren van betrokken partners en collega's, de uitgevoerde acties en de planning. Het uitvoeringsproces wordt hiermee geëvalueerd. Bij de **effectevaluatie** kijken we naar de bereikte effecten. Hebben we met de ingezette interventies bereikt wat we wilden bereiken?

Ook kijken we naar de andere, onvoorziene effecten. Omdat we de effecten van preventieve maatregelen niet met cijfers kunnen duiden, baseren we dit op veronderstellingen. Een voorbeeld: we veronderstellen dat een bijeenkomst voor ouderen over digitale veiligheid bijdraagt aan de bewustwording van dit onderwerp. Dit leidt tot verhoogde weerbaarheid van senioren, wat leidt tot minder slachtoffers.

